LEZERS SCHRIJVEN

Niet onafhankelijk

Het rapport van de Milieudienst Rijnmond over de veiligheid van CO2-opslag onder Barendrecht is niet onafhankelijk. Op grond van uitgerekend dit rapport wordt Barendrecht door TNO aangewezen als geschikte locatie. Ook deze conclusie is dus niet onafhankelijk. Beide rapporten zijn de basis van het besluit van ministers Van der Hoeven en Cramer om de CO2-opslag onder Barendrecht doorgang te doen vinden. Het onderzoek naar de veiligheid van de CO2-opslag onder Barendrecht is gedaan door de DCMR (Milieudienst Rijnmond). De DCMR is één van de partners in het Rotterdam Climate Initiative (RCI). Eén van de doelstellingen van het RCI is het bevorderen van ondergrondse CO2-opslag. Dat betekent dus, dat de DCMR, door zich te verbinden met deze doelstelling, per definitie geen onafhankelijk advies kan geven op dit gebied. De voorzitter van de DCMR is de heer Erik van Heijningen. In de RCI is hij ook vertegenwoordigd, maar dan als representant van het provinciebestuur (gedeputeerde) van Zuid-Holland. Als gedeputeerde zal hij de provinciale vergunningen afgeven, zodra die zullen worden gevraagd, op grond van het advies dat de DCMR, onder zijn voorzitterschap, heeft gegeven. De heer Van Heijningen adviseert dus zichzelf als gedeputeerde en het zal geen verbazing wekken, dat dit advies overeenkomt met zijn ideeen over de CO2-opslag onder Barendrecht (doen!). Overigens zijn over de technische inhoud van de rapporten nog vele relevante vragen te stellen; vooral m.b.t. de veiligheid. De vragen worden echter niet gesteld want alles is in één hand. Het TNO-rapport m.b.t. de lokatiekeuze van CO2-opslag noemt Barendrecht in eerste instantie minder geschikt. Uiteindelijk wordt Barendrecht toch geselecteerd op grond van de bevindingen van het DCMR-rapport, dat de opslag veilig noemt.
De heer Pieter van Vollenhoven stelde kort geleden in Pauw&Witteman nog dat onderzoek zonder wettelijk verankerde onafhankelijkheid niet onafhankelijk genoemd mag worden. De heer Pieter van Vollenhoven zou in deze preventief werk kunnen verrichten.

Stichting CO2isNEE

Brandje blussen met CO2

Al tientallen jaren wordt CO2 succesvol ingezet als blusmiddel bij met name wat grotere branden in afgesloten ruimtes zoals bijvoorbeeld in machinekamers of laadruimen van schepen.

De bluswerking van CO2 is hoofdzakelijk te danken aan het feit dat CO2 zwaarder is dan de normale buitenlucht. Bij toelaten van CO2 in een brandende ruimte, zakt de CO2 omlaag, verdrijft de lucht met daarin de vrije zuurstof die de brand gaande houdt en verstikt zo de brand. Het toelaten van CO2 en ook het inspecteren van de ruimten waarin CO2 in cylinders/gasflessen wordt opgeslagen, is aan strenge regels gebonden. Want als er onverhoopt een gasfles mocht lekken dan is het gauw gebeurd met de bezoeker van de CO2 ruimte. Die krijgt immers geen zuurstof meer. CO2 is ook reukloos en onzichtbaar!

Ontsnappend CO2 als gevolg van calamiteit of doodsimpel een menselijke fout, kan daardoor gemakkelijk een poos onopgemerkt blijven, waardoor er een onzichtbare fatale deken van CO2 gas rond een lekkage kan ontstaan. Zwaarder dan lucht wil nog niet zeggen dat als het CO2 eenmaal in de Barendrechtse bodem is gepompt dit als gevolg van drukverschil tussen aardlagen of verzakkingen, zoals zovaak boven lege gasvelden, er niet weer onder druk uitgeperst zou kunnen worden, net als bij normale olie- en gasvondsten.

Volgens de experts is alles safe natuurlijk. Laten we het dan maar super-safe naar een leeg veld in de Noordzee transporteren. In plaats van bij brave Shell tankende burgers onder de vloer. Kost wat, maar dan heb je ook een goede oplossing. Hierbij wens ik wethouder Simon Zuurbier en alle tegenstanders van CO2-opslag onder Barendrecht, veel sterkte, wijsheid en vechtlust toe.

De huidige overkapping voor de Betuwelijn is ook hoofdzakelijk te danken aan gefundeerd en gebundeld bewonersprotest tijdens de projectplanning indertijd.

S. de Haas

Verstandige beslissing

Naast energiebesparing en hernieuwbare vormen van energie kan CO2 opslag helpen om de opwarming van de aarde te helpen beteugelen.

Op de achterkant van een envelop heb ik eens wat berekeningen gedaan. En dan blijkt dat met deze opslag per jaar ruwweg dezelfde hoeveelheid CO2 onder de grond verdwijnt als die wordt uitgestoten door de inwoners en bedrijven van Barendrecht. Als je de hoeveelheid opslag van een eventueel vervolgproject met de gemeente zou mogen verrekenen, kunnen we zelfs spreken van een dorp dat meer CO2 opneemt dan het uitstoot. Het is niet voor niets dat het voorstel om in Barendrecht CO2 op te slaan bovenaan de lijst staat. Het scheiden van CO2 uit afvalgassen van bijvoorbeeld elektriciteitscentrales is naar verwachting zeer energie-intensief en kan tot ongeveer een kwart van de energie kosten die diezelfde centrale voortbrengt. In het geval van de raffinaderij van Shell in Pernis ligt die verhouding stukken gunstiger omdat de bron al pure CO2 oplevert. Scheiding is dus niet meer nodig en vandaag de dag wordt die CO2 gewoon in de lucht geloosd. Bovendien gaat er door de korte afstand naar Barendrecht ook maar weinig energie verloren aan transport van CO2. De CO2 verdwijnt heel erg diep (2 kilometer !) onder de grond. De bodem onder Barendrecht is op die diepte erg goed afgesloten en stabiel. En ja, er zijn enige risico's met het transport via een pijpleiding, maar bedenk dat Nederland aardig vol ligt met bijvoorbeeld aardgasleidingen. Die bevatten brandbaar gas en onder lage druk komt dat zelfs de meeste woningen in.
De praktische gevaren voor de gezondheid van bewoners van een CO2 leiding van Pernis naar Barendrecht zijn eigenlijk nihil. Als bewoner van Barendrecht lig ik van de CO2 ver onder m'n bed niet wakker.

Hoewel er nog discussie is over alternatieven voor CO2 opslag denk ik dat er, met de huidige kennis en stand van zaken, een verstandige beslissing is genomen door minister Cramer.

J. van der Hulst

Een grof schandaal

De manier waarop het besluit over CO2 tot stand is gekomen is zondermeer schandalig te noemen. Het is het toppunt van misleiding van en verachting voor de bevolking van Barendrecht. Ook andere gemeentes hebben hun twijfels over dit project. Ook een vertegenwoordiger van de VN op milieugebied en een geoloog van de Universiteit van Utrecht die een onderzoek heeft uitgevoerd naar CO2 opslag onder Barendrecht, hebben hun twijfels geuit over de voorgestelde wijze van opslaan onder het dichtbevolkte gebied van Barendrecht. De ministers walsen over al die bezwaren heen! Ver voor de bevolking zich bewust was van de plannen om CO2 onder hun woonwijken op te slaan hebben de ministers Van der Hoeven en Kramer en ook de ons bekende partij-lobbies achter de schermen toezeggingen gedaan aan Shell. Toen in het begin van dit jaar de weerstand van de bevolking tegen het project groter bleek dan verwacht, werd door de ministers een zogenaamde procedure in gang gezet waaruit zou moeten blijken of er naast Barendrecht ook andere locaties zouden zijn voor de CO2 opslag. Pas daarna zou het besluit vallen! Dit was het begin van de misleiding. Minister Kramer liet zich toen al ontvallen dat ze zelf naar Barendrecht zou gaan om het belang van het project te onderstrepen en op die manier de weerstand van de bevolking te bezweren. In diezelfde tijd beweerde een topman van Shell ter geruststelling dat hij zou aarzelen met dit project als er te veel weerstand tegen zou bestaan. Toen deze zomer de beide ministers naar Barendrecht zouden komen om in het openbaar te discussiëren over het project, zegde minister Kramer op het laatste moment af. Minister Van der Hoeven die wel kwam ontweek alsmaar de vraag waarom CO2 zo nodig onder een dichtbevolkt gebied moest komen. Regelmatig zei ze: Dat zullen we nader bekijken en pas daarna zullen we beslissen. Die beslissing kom ik zelf in Barendrecht toelichten. Barendrecht zou dus gerust kunnen zijn. Maar de uitkomst van dit besluit stond al bij voorbaat vast.Minister Kramer is later alsnog naar Barendrecht gekomen en heeft met enkele bewoners apart gesproken waarbij deze gesuggereerd zouden hebben om met het kleinere gasveld in Barendrecht te beginnen. Nu beweerde de ministers in haar toelichting op het besluit dat dit het voorstel was van de bewoners van Barendrecht die hiermede zouden hebben aangegeven achter dit voorstel te staan. Dit is de zoveelste misleiding door de minister!
Zoals ik al eerder in deze krant schreef zijn ook de fractievoorzitter en vice-fractievoorzitter van de partij van Minister Kramer in Barendrecht geweest om ons indringend toe te spreken. Uit het ontwijken van de directe vragen over de opslag van CO2 onder Barendrecht kregen de aanwezigen de indruk dat men voor de schijn de vragen aanhoorde. Men was gekomen om ons onder het mom van algemene milieubelangen te overtuigen van het project en niet om de bezwaren van de bevolking tegen het project aan te horen. De bezwaren van de bevolking van Barendrecht zijn breed gedragen en goed onderbouwd. De ministers hebben daar geen rekening mee gehouden en hebben zelfs niet de beleefdheid gehad er behoorlijk op te reageren. Ze baseren hun besluit op quasi onafhankelijke rapporten en verwijzen naar het hogere plan (Let wel: dat is in de praktijk niets anders dan de goede sier, die in Kopenhagen moet worden gemaakt en het politieke ego van de ministers en meer niet!) Dit is een verwerpelijke manier van politiek bedrijven over de rug van een grote verontruste bevolkingsgroep van meer dan 50.000 inwoners en met de buurgemeentes erbij nog veel meer! De bevolking voelt haarscherp aan dat dit besluit in wezen op ondemocratische wijze is genomen. Het wordt tijd dat politiek Den Haag dat eens begrijpt! De bevolking reageert niet emotioneel zoals minister Kramer het tracht af te doen. Nee, de bevolking is werkelijk verontrust en daarom woedend over de arrogantie van dit besluit. Dit is opnieuw een voorbeeld hoe de politiek helemaal ongeloofwaardig wordt en hoe de afkeer van de politiek wordt bevorderd. Niet voor niets worden de opkomstpercentages steeds kleiner en stemmen er steeds meer mensen op de niet traditionele partijen. Den Haag moet eens stoppen met die regentenmentaliteit. Het doorzetten van het besluit zoals het er nu ligt zal blijken te werken als een boemerang.
Vlak voor het besluit van de ministers deelt Shell schaamteloos mede, alleen de optie Barendrecht te willen. Met andere woorden: we hebben ons dit jaar in Barendrecht voor "Piet Snot" druk zitten maken. Bij Shell draait ineens alles om het economische belang maar men is kennelijk bij dit project vergeten dat het predicaat "Koninklijke" ook een sociale verplichting inhoudt. Zoals is gebleken, kunnen we voortaan meevoelende opmerkingen uit de Shell-hoek maar beter meteen naar de prullenbak verwijzen.

Maar laten we als Barendrechters niet vergeten, dat bij andere grote projecten in Barendrecht zoals de grootschalige verbreding van de spoorlijn, de aanleg van de rondweg en het gaswinningproject de besluiten ook al waren genomen. Toch heeft Barendrecht toen laten zien hoe via een gemeenschappelijke inzet van gemeente en bevolking de projecten alsnog in overleg met de betreffende instanties grondig konden worden gewijzigd en aangepast. Tegen die achtergrond moeten we weer aan het werk en om te beginnen door, in de ruimste zin van het woord, de Gemeente goed te ondersteunen in het aanvechten van dit verwerpelijke besluit van politiek Den Haag.

Cor Stigter

Teleurgesteld in de politiek

De Barendrechtse politiek is verbijsterd over de beslissing van de landelijke politiek toch CO2 op te slaan in Barendrecht.

Met enige verbazing lees ik de opmerkingen van wethouder Zuurbier dat de Barendrechtse politiek alle juridische middelen gaat gebruiken zich te verzetten. Is dit niet een beetje laat? Was de heer Zuurbier niet degene die de CO2 opslag verdedigde tijdens de inspraakavonden waar zoveel mensen aanwezig waren? Het merendeel van de politieke partijen had toen een kraampje waarin zij de CO2 opslag verdedigden. Toen de overheid de vraag stelde of Barendrecht bereid was CO2 op te slaan zei wethouder Zuurbier:"liever niet." Juist toen had een duidelijk NEE moeten klinken. In het vervolgtraject heb ik een hele avond met minister Kramer over CO2 opslag in Barendrecht gesproken. Zij gaf toen aan dat als de Barendrechtse politiek meteen een duidelijk nee had laten klinken er naar een andere locatie gekeken was.

Er waren nog 300 andere locaties mogelijk maar die zijn niet onderzocht. Nu zou het politiek gezichtsverlies zijn alsnog voor een andere locatie te kiezen. Daarnaast kon Jaqueline Kramer als voormalig commissaris van Shell haar oude collega's natuurlijk niet laten vallen.

Martin van der Jagt

CO2 geen oorzaak

CO2 is helemaal niet de oorzaak van klimaatschommelingen, maar een gevolg. zie o.a, Joanna Nova "The Skeptic Handbook" of ook David Evans "No evidence"

Beide artikelen kan men via Google van het internet plukken. Waarom is CO2 niet de oorzaak? Omdat het broeikaseffect van CO2 reeds bij een concentratie van 0.028% van voor de industralisatie verzadigd is. M.a.w. bij die lage concentratie is het infrarode deel van de uitstraling van de aarde al volkomen geabsorbeerd. Dit is een belangrijke door metingen vastgestelde feit.De mens is helemaal niet de oorzaak van de opwarming van de aarde, vanzelfsprekend, klimaatschommelingen zijn er altijd geweest. De derde wereld kan ons dus ook niet verwijten dat de wij in de ontwikkelde landen, dank zij de industralisatie, schuldig zijn aan de opwerking: men kan ook geen extra ontwikkelingshulp pretenderen als een vorm van aflossing van schuld. Dus ook geen handel in emissie rechten en ook geen gedoe met opslaan, want zelfs als we de CO2 concentratie laten oplopen van de huidige 0.036% naar 0,4% als al onze voorraden kolen, olie en gas zijn opgestookt. Dus zelfs die 0.4% over 40 jaar is niet gevaarlijk voor de gezondheid van de mensen: de lucht die we inademen bestaat uit 20% zuurstof, 80% stikstof en eventueel over 40 jaar uit 0.4% koolzuurgas. Maar er is nog veel meer goed nieuws voor de mensheid: CO2 is goed voor de plantengroei, ouderen onder ons herinneren zich de weelderige plantengroei in de buurt van stadsgasfabrieken in de periode voordat aardgas ons door pijpen uit Groningen bracht. Ook in het Westland wordt CO2 uit Pernis in de kassen gepompt. Pernis moet doorgaan met filters om het fijstof uit de rookgassen te halen, maar laat ze toch vooral doorgaan met de uitstoot van CO2, want het is niet gevaarlijk voor de mens bij een concentratie van 0.4% en het is goed voor de fruitbomen in de Betuwe.

Joseph Reynen

CO2 opslag in Barendrecht? Graag!

Met stijgende ergernis volg ik de discussie over CO2-opslag in Barendrecht. Ieder kind leert in de derde klas van het vervolgonderwijs dat CO2 onze allereerste levensbehoefte is. Onze planten maken van CO2 (kooldioxide) en H2O (water) de zo dringend noodzakelijke koolwaterstoffen (koolhydraten) waar wij allen van leven in de vorm van boterhammen met jam, macaroni en aardappels met boontjes.
Het overschot aan zuurstof (O2) geven de planten gewoon weer terug aan de atmosfeer zodat wij ook nog kunnen ademen. Deze CO2 is géén broeikasgas. Een broeikasgas hangt hoog in de atmosfeer zodat die atmosfeer een broeikas wordt. CO2 is echter zwaarder dan lucht en het ligt dus op de grond. De concentratie is bovendien zo laag, slechts 3/100 procent van de atmosfeer, dat dit niet de oorzaak van een klimaatverandering kan zijn, als die er al is! Dat CO2 op de grond ligt is maar goed ook anders zouden onze planten niet kunnen groeien en dan hadden wij niets te eten. De meeste CO2 komt voor op onze autowegen, als uitstoot van onze auto's. Vandaar dat de mooiste bloemen bloeien op de middenbermen van de autowegen. Mochten wij bepaalde planten niet kunnen eten, zoals gras bijvoorbeeld, dan doen de koeien dat wel voor ons. En die maken er heerlijke riblappen, biefstukken, kwark en vanillevla van.

Ook het fabeltje dat onze oerwouden, bijvoorbeeld in Brazilië, de longen van de wereld zijn wil ik bestrijden. In plaats van oerouden kan je net zo goed maïs- of boerenkoolvelden planten, die maken net zoveel koolhydraten en zuurstof en dan heb je er nog iets aan ook. De milieulobby, die ons eerst bestookte met een gat in de ozonlaag, fijnstof, stikstofdioxide en dergelijke wil ons nu wijsmaken dat CO2 slecht voor de gezondheid is. Dat is dus niet zo, we kunnen niet zonder. Maar het gevolg van die lobby is wel dat men probeert zo weinig mogelijk CO2 te produceren. Dus zuiniger auto's, windmolens en dergelijke, om maar wat te noemen. Het gevolg zal zijn dat er op een gegeven moment, zeg over vijftig jaar, een tekort aan CO2 ontstaat waar hongersnood dan weer het gevolg van is. Gezegend degene die dan over een voorraad CO2 beschikt, de gemeente Barendrecht dus.

Jan de Lange

Open brief aan Minister Cramer

U en ik dienen hetzelfde doel, wij willen zo snel mogelijk zoveel mogelijk CO2 afvangen om de klimaatcrisis te bestrijden, en liefst zo goedkoop mogelijk.

Laten we eerst nagaan of wij van dezelfde simpele feiten uitgaan. Alle molekulen CO2 zijn identiek, dus voor het effect op het klimaat maakt het niets uit of wij die moleculen afvangen uit de rookgassen van kolencentrales of uit de bodematmosfeer in een tropisch bos, uit een bedompt klaslokaal of uit een vulkaan. De atmosfeer is immers een goed gemengd reservoir op de tijdschaal van enkele maanden.
Aannemende dat we het over deze feiten eens zijn (en daar is wetenschappelijk geen enkele discussie over) is het makkelijk om ons milieudoel te definiëren zoals hierboven "zoveel mogelijk CO2 duurzaam vastleggen voor zo laag mogelijke kosten".

Zoals U ongetwijfeld bekend worden de kosten van afvang, zuivering en ondergrondse opslag door het bureau McKinsey berekend op 70 tot 100 Euro per ton CO2.

Zelfs als de kosten door technologische verbeteringen na 2030 zouden dalen tot 50 euro per ton, betekent dit dat de prijs van carbon credits tot minstens 50 euro per ton zou moeten stijgen, om in de toekomst dergelijke opslag te betalen. Vastlegging van CO2 door versnelde verwering van reactieve gesteenten, zoals olivijnrijke gesteenten die in grote hoeveelheden in allerlei landen aan of vlak onder het aardoppervlak liggen is de natuurlijke manier. Mijn collega Oliver Tickell (bekend van het boek Kyoto 2) en ik hebben op grond van harde gegevens berekend dat de kosten van deze methode rond, of zelfs iets onder de 10 euro per ton zullen liggen

Zelfs als de mijnbouwmaatschappijen die deze olivijngesteenten gaan ontginnen een winstmarge van 50% hanteren, zal de prijs van carbon credits dus nooit boven de 15 euro per ton stijgen. Daarmee valt de financiële onderbouwing van CCS projecten in de toekomst in duigen, want die kunnen niet permanent op staatssubsidies rekenen.

Mede met het oog op het recent verschenen rapport van de Royal Commission "Geoengineering the Climate" waarin de olivijnoptie gunstig beoordeeld wordt lijkt het me wenselijk als U Uw positie in dit debat heroverweegt, anders slaat Nederland een heilloze weg in, waarbij de Betuwelijn of de Noord-Zuid lijn zullen verbleken.

Prof.Dr.R.D.Schuiling

Mevrouw Righolt, zet door

Nu alle hoop vervlogen lijkt te zijn om zonder tussenkomst van de rechter CO2-opslag onder onze huizen tegen te houden, houd ik toch hoop. Ik wil mevrouw Righolt van het CDA bedanken voor haar, al maandenlange, inzet tegen deze opslag. Het blijkt lastig om 'Den Haag' te overtuigen van onze zorgen. Toch hoop ik van harte dat u al uw contacten aan wilt wenden om dit besluit te voorkomen. Doet u, en met u alle anderen betrokkenen, alstublieft uw uiterste best om ons dit leed (over 200 jaar) te besparen! Alvast bedank!

Pieter Oudshoorn

Barendrecht zien en dan sterven

In een eerder bericht had ik al eens geschreven: "Barendrecht wint prestigieuze prijs, die van meest giftigste stad van Nederland". Nu het besluit door de ministers is genomen lijkt het bijna te gebeuren. Maar die prijs willen we zeker niet in ontvangst nemen!!

Je zou haast de parallel met Napels willen trekken waar het afval werd gedumpt door de ecomaffia. Dezelfde Hollandse ecomaffia, de Shell en de capo di tutti capi's (bazen) Cramer en Van der Hoeven, hebben bepaald en besloten dat op zijn vroegst in 2012-2013 "legaal" afval gedumpt mag worden gedurende een periode van 28 jaar (3 jaar Carnisse en 25 jaar Ziedewij). In Napels waren de bestuurders omgekocht of geïntimideerd. In Barendrecht heeft de Shell gedreigd "CO2 alleen op land", zo zat Cramer ooit in het bestuur van Shell en is gebleken dat de onderzoekers van de diverse rapporten niet onafhankelijk waren. In hoeverre ben je dan nog capabel om een goed onafhankelijk besluit te nemen. Rest ons alleen nog actie te voeren op misschien wel Napolitaanse wijze en naar de rechter te stappen maar niet alleen om het CO2 besluit aan te vechten maar ook om beide ministers ontoerekeningsvatbaar te laten verklaren. In de tussentijd de (S)Hell maar even mijden en ergens anders je brandstof tanken. Barendrecht laat je horen zeg Nee tegen CO2.

Peter Ling

CO2-proef veel te grootschalig

Een krappe meerderheid van de 2e Kamerleden accepteerden opslag in Barendrecht. Omdat de ministers nadrukkelijk verklaarden dat een proef in Barendrecht een onmisbare schakel vormt, in de keten die leidt naar grootschalige opslag van CO2 in Nederland.
De volgende dag rapporteert Peter van der Gaag, van de Universiteit in Utrecht, de wetenschappelijke conclusie dat de voorgestelde proef helemaal niet zo hoeft te worden gedaan. Het kan zonder de gevaarlijke buisleiding, en met maar een achtste van de hoeveelheid CO2. Dus klopt die onmisbaarheid van de voorgestelde proef niet. En daarmee vervalt het hoofdargument van de instemming. Twee Kamerleden vroegen nadrukkelijk om het onderzoeksrapport uit Utrecht. De minster ontkende dat het onderzoek van belang was. De dag na de instemming door de 2e kamer, blijkt al hoe de ministers Nederland de ondergrondseopslag "in-rommelen" . De parallel met de Betuwe-route wordt steeds sterker. Dat de 2e kamer zich zo met een kluitje in het riet laat sturen, is niet sterk. De minister wil dat in Barendrecht vast wel komen uitleggen.

Stichting CO2isNee, Klaas Brantjes